

Nielegalne kary za niewykonanie obowiązków dotyczących ŚWIADECTW POCHODZENIA

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2024 r., TSUE potwierdził, że art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu UE uniemożliwia wymierzenie kary za naruszenie obowiązku, stanowiącego element systemu pomocy państwa, o ile ukarane naruszenie dotyczy okresu sprzed wydania decyzji Komisji Europejskiej o zatwierdzeniu pomocy¹.

Powyższe postanowienie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostało wydane na gruncie sporu o nałożenie przez Prezesa URE kary pieniężnej za rzekome naruszenie obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej, który został wprowadzony w Polsce w 2005 r. w celu udzielenia pomocy wytwórcom energii z odnawialnych źródeł energii. W ramach tego systemu wsparcia, przepisy prawa polskiego nałożyły na określonych uczestników rynku energii (w tym przedsiębiorstwa obrotu, odbiorców przemysłowych o zużyciu powyżej 100 GWh/rok) obowiązek przedstawiania do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia tzw. „zielonych certyfikatów” lub uiszczenia tzw. opłaty zastępczej – **Obowiązek OZE** – proporcjonalnie do wolumenu energii sprzedanego na użytek własny odbiorców.

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z 2 sierpnia 2016 r., ww. system został uznany za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 Traktatu o funkcjonowaniu UE, wprowadzoną z naruszeniem art. 108 ust. 3.

Zgodnie z Decyzją KE, do dnia wydania tej decyzji system świadectw pochodzenia, w tym stanowiący jego zasadniczy element Obowiązek OZE, były sprzeczne z prawem.

W związku z powyższym, na zarzut sformułowany przez prawników SK&S, wyrokiem z dnia 5 maja 2021 r., XVII AmE 121/19, Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił karę nałożoną przez Prezesa URE na jedno z przedsiębiorstw z tytułu zarzuconego naruszenia Obowiązku OZE. Rozpoznając apelacje od ww. wyroku, Sąd Apelacyjny powziął wątpliwości i skierował do TSUE pytanie prejudycjalne.

W odpowiedzi na pytanie prejudycjalne TSUE, wydał postanowienie z dnia 11 stycznia 2024 r., C-220/23, w którym – opierając się na dotychczasowym jednolitym orzecznictwie – przypomniał, że:

- przepisy o Obowiązku OZE w całym okresie poprzedzającym ogłoszenie Decyzji KE naruszały art. 108 ust. 3 TFUE i w konsekwencji były nieważne (punkty 29 i 31 postanowienia);
- Decyzja KE w żaden sposób nie konwalidowała przepisów o Obowiązku OZE za okres sprzed ogłoszenia Decyzji KE (punkt 30 postanowienia);
- nałożenie kary z tytułu naruszenia Obowiązku OZE za okres przed ogłoszeniem Decyzji KE narusza art. 108 ust. 3 TFUE i jest wobec tego niedopuszczalne (punkt 37 postanowienia).

Postanowienie TSUE z 11 stycznia 2024 r. przesądza o wadliwości dziesiątek decyzji Prezesa URE w sprawie nałożenia kar, w kwotach sięgających setek milionów złotych, za naruszenie Obowiązku OZE i Obowiązku CHP w okresie sprzed wydania odpowiednich Decyzji KE.

¹ Tekst postanowienia:
<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=281784&pageIndex=0&doclang=PL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2790310>

Postanowienie podważa również zasadność realizacji Obowiązków OZE i CHP do roku 2016, w tym zasadność uiszczania opłat zastępczych na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ponadto odbiorcy końcowi, którzy ponieśli ciężar ekonomiczny Obowiązków OZE i CHP w związku z zakupem energii elektrycznej, mogą rozważyć skierowanie roszczenia o odszkodowanie.

Z uwagi na krótkie terminy na wszczęcie odpowiednich postępowań po ogłoszeniu rozstrzygnięcia TSUE, warto niezwłocznie rozważyć podjęcie ewentualnych postępowań.

Zapraszamy do kontaktu!

**prof. zw. dr hab.
Marek Kolasieński**
Partner

☎ +48 882 784 723
✉ marek.kolasinski@skslegal.pl

Tomasz Młodawski
Partner, radca prawny

☎ +48 600 871 096
✉ tomasz.mlodawski@skslegal.pl

Ewelina Łuczak-Sosińska
Prawnik, radca prawny

☎ +48 532 802 464
✉ ewelina.luczak-sosinska@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa
T +48 22 608 70 00
F +48 22 608 70 70
E office@skslegal.pl

Katowice

al. Korfantego 138a, 40-156 Katowice
T +48 32 731 59 86
F +48 32 731 59 90
E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań
T +48 61 856 04 20
F +48 61 856 05 67
E office.poznan@skslegal.pl